

Avdelning öst
Eva Stoor Karlberg
eva.stoor-karlberg@ivo.se

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
Box 7049
164 07 KISTA

Ärendet

Tillsyn av socialnämndens i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd i Stockholms stad, uppföljning av vården av barn och unga som är placerade i familjehem

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, ställer följande krav på åtgärder. Socialnämnden i Rinkeby-Kista ska säkerställa att:

- nämnden minst en gång var sjätte månad överväger och omprövar om vården av de barn och unga som vårdas i familjehem fortfarande behövs.
- nämnden vid uppföljningen av vården av de barn och unga som vårdas i ett familjehem regelbundet besöker det hem där barnen och de unga vistas och samtalar enskilt med barnen och de unga.

Socialnämnden i Rinkeby-Kista ska senast den 30 november 2015 redovisa för IVO vilka åtgärder nämnden har vidtagit.

Om nämnden inte uppfyller de i beslutet ställda kraven kan IVO komma att utfärda ett föreläggande. Föreläggandet kan vara förenat med vite.

Detta beslut går inte att överklaga.

Skälen för beslutet

Fokus för IVO:s tillsyn har varit att granska om nämnden följer upp vården av barn och unga som vårdas i familjehem i enlighet med lagens krav. IVO har särskilt granskat nämndens överväganden respektive omprövningar av vården, om nämnden har utsett en särskild socialsekreterare för barnen och de unga, nämndens kontakter med barnen och de unga, familjehemmen och vårdnadshavarna samt vilka delområden uppföljningen har omfattat.

Tillsynen har huvudsakligen visat följande:

- Nämnden brister i sin skyldighet att inom föreskriven tid överväga och ompröva om vården av de barn och unga som vårdas i familjehem fortfarande behövs.
- Nämndens brister i sitt ansvar att följa upp vården genom att dels regelbundet träffa barnet eller den unge, dels besöka det hem där barnet eller den unge vistas.
- Nämnden brister delvis i sin skyldighet att överväga hur vården av de barn och unga som vårdas i familjehem bör inriktas och utformas.
- Nämnden har utsett en särskild socialsekreterare för de barn som vårdas i familjehem.
- Nämnden samtalar med dem som har tagit emot barnen och de unga i sitt hem.
- Nämnden samtalar med barnens och de ungas vårdnadshavare.
- Nämnden uppmärksammar barnens och de ungas hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång, relationer till anhöriga och relationer till andra närstående.

Nämnden överväger och omprövar inte inom föreskriven tid om vården fortfarande behövs

IVO anser att det är en brist att nämnden inte minst var sjätte månad överväger eller omprövar om vården av de barn och unga som vårdas i familjehem fortfarande behövs.

Av redovisade uppgifter framgår att det i fem fall av tio har gått mer än sex månader mellan nämndens överväganden av vården. I två fall av dessa har det gått så lång tid som nio respektive tio månader sedan de senaste övervägandena. I fem fall av tio har nämnden dock övervägt om vården fortfarande behövs inom lagstadgad tid.

Det framgår av 6 kap. 8 § socialtjänstlagen (2001:435), SoL, att socialnämnden minst en gång var sjätte månad ska överväga om vården av barn som vårdas med stöd av SoL i ett annat hem än det egna fortfarande behövs. Enligt 13 § första stycket lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, ska socialnämnden minst en gång var sjätte månad överväga om vård som beretts den unge med stöd av 2 § LVU fortfarande behövs. Enligt andra stycket samma lagrum ska socialnämnden minst en gång var sjätte månad pröva om vård som beretts den unge med stöd av 3 § LVU ska upphöra.

Nämnden följer inte alltid upp vården genom att dels regelbundet träffa barnet eller den unge, dels besöka det hem där barnet eller den unge vistas.

IVO anser att det är en brist att nämnden har besökt ett av de granskade barnen vid endast ett tillfälle. I ett annat ärende har besöken och kontakterna inte skett i familjehemmet. IVO anser att kontakten med placerade barn ska ske regelbundet *och* där de fysiskt bor så att nämnden kan förvissa sig om hur barnen har det i sitt familjehem.

Vid granskningen framkommer att nämnden har regelbundna kontakter med barnen i åtta av tio fall och att dessa oftast sker i familjehemmet. I flera fall har nämnden enskilda samtal med barnen och i de fall man inte har det framgår skäl och motivering till detta. I en granskad akt framgår att socialtjänsten inte har träffat barnet mer än en gång på ett år och att besök förläggs i familjehemmet när barnet är i skolan och barnet således inte kan vara med vid besöket. Enligt uppgift vill detta barn inte samtala enskilt med socialtjänsten. I en annan granskad akt framgår att socialtjänsten aldrig besöker det (fysiska) familjehem där barnet bor utan besöken förläggs på socialkontoret eller i barnets skola.

Det framgår av 6 kap. 7 b § 1 och 2 SoL samt 13 a § LVU att socialnämnden noga ska följa vården av de barn och unga som vårdas i familjehem genom regelbundna besök i det hem där barnet eller den unge vistas och enskilda samtal med barnet eller den unge. Enligt de allmänna råden i 7 kap. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende bör barnet eller den unge besökas av en socialsekreterare minst fyra gånger per år. Yngre barn samt barn och unga som nyligen har placerats i ett familjehem kan behöva tätare kontakt.

Enligt 4 kap. 16 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS ska det framgå av dokumentationen vilka åsikter barnet eller den unge har fört fram. Om barnet eller den unge inte har fört fram sina åsikter i frågor som gäller honom eller henne, ska det framgå hur den som bedriver socialtjänst har gått till väga för att så långt möjligt klargöra barnets eller den unges inställning på annat sätt.

Nämnden överväger inte alltid hur vården bör inriktas och utformas

IVO anser att nämnden behöver förbättra sitt arbete med att utforma övervägandena så att dessa alltid omfattar hur vården bör inriktas och utformas i enlighet med 6 kap. 8 § SoL och 13 § LVU.

I granskningen framkommer att åtta av tio akter innehåller dokumentation om hur vården bör inriktas och utformas. I en akt framgår det dock inte alls och i en akt är det oklart hur den ska utformas framöver.

Nämnden har utsett en särskild socialsekreterare för alla de barn och unga som vårdas i familjehem

IVO konstaterar att alla barn och unga har en utsedd socialsekreterare. Detta framgår av det granskade materialet och vid intervju med ansvarig chefen. Om barnen får en ny utsedd barnhandläggare får barn och familjehem information om detta och det framgår i barnets journal.

Enligt 6 kap. 7 c § SoL ska det finnas en av socialnämnden särskilt utsedd socialsekreterare som ansvarar för kontakterna med barnet och den unge som vårdas i familjehem. Socialsekreteraren ska besöka barnet eller den unge regelbundet i den omfattning som är lämplig utifrån barnets eller den unges behov och önskemål. Det framgår av 11 kap. 5 § SoL att handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut av stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras. Dokumentationen ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse.

Nämnden följer upp vården genom samtal med dem som tagit emot barnet eller den unge i sitt hem

Enligt IVO:s bedömning uppfyller nämnden sin skyldighet enligt 6 kap. 7 b § 3 SoL och 13 a § LVU att noga följa vården av de barn som vårdas i familjehem genom samtal med dem som tagit emot barnet i sitt hem.

Vid granskningen av samtliga tio akter framgår att nämnden har samtal med dem som tar emot barnet.

Nämnden följer upp vården genom samtal med barnets och den unges vårdnadshavare

Enligt IVO:s bedömning uppfyller nämnden sin skyldighet att noga följa vården av de barn och unga som vårdas i familjehem genom samtal med vårdnadshavarna, i enlighet med 6 kap. 7 b § 4 SoL och 13 a § LVU

Vid granskning framkommer att nämnden beträffande samtliga tio barn har samtalat med vårdnadshavare eller särskild förordnad vårdnadshavare.

Nämnden uppmärksammar barnets och de ungas hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång och relationer till anhöriga och andra närstående

Enligt IVO:s bedömning uppfyller nämnden sin skyldighet enligt 6 kap. 7 b § SoL och 13 a § LVU att särskilt uppmärksamma barnets eller den unges hälsa, utveckling, sociala beteende, skolgång samt relationer till anhöriga och andra närstående.

Vid granskning framkommer att nämnden särskilt har uppmärksammat samtliga barns och ungas behovsområden enligt ovan.

Tillämpade bestämmelser

6 kap. 7 b, 7 c och 8 §§ samt 11 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL

13, 13 a §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU

4 kap. 16 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS

De allmänna råden i 7 kap. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende

Bakgrund och beskrivning av ärendet

IVO bedriver tillsyn bland annat över verksamheter inom socialtjänstområdet och över verksamheter för personer med funktionsnedsättning enligt SoL och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Syftet med tillsynen är att granska om verksamheterna uppfyller lagstadgade krav och upprätthåller en god

kvalitet. Tillsynens mål är att bidra till en säker vård och omsorg med god kvalitet.

Under 2015 inspekterar IVO, avdelning öst, familjehemsvård för barn och unga, med särskilt fokus på socialnämndens uppföljning av vården. I två kommuner granskas även socialnämndens förhandsbedömningar vid orosanmälan rörande barn eller unga. Sju kommuner och stadsdelar i Stockholms län samt region Gotland har valts ut för tillsynen. Inspektionen sker med stöd av 13 kap. 1 § SoL.

Underlag

IVO genomförde en inspektion vid socialnämnden i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd den 11 maj 2015. Representanter för IVO var inspektörerna Annika Westerbom och Eva Stoor Karlberg. Inför inspektionen har IVO inhämtat listor över de barn och unga som vårdas i familjehem och har varit placerade i familjehem sedan den 1 mars 2014. Utifrån listorna har IVO gjort ett urval av sammanlagt tio barn i åldrarna 0-17 år. IVO har eftersträvat en jämn fördelning av kön, ålder och skäl till placering (SoL eller LVU) vid urvalet av barnen och de unga.

Vid inspektionstillfället genomfördes en intervju med chef och en barnhandläggare. De tio utvalda barnens akter granskades. De handlingar som i huvudsak varit aktuella för granskning är de två senaste övervägandena av vården och journaler från den 1 mars 2014 fram till inspektionstillfället.

Samverkan

Under intervjun ställde IVO även frågor om nämndens samverkan med andra aktörer när det gäller de placerade barnen. Vid intervju uppgav de att samverkan sker både internt och extern. Intern samverkan sker bl a med utredningssenheter och familjestödsenheten i stadsdelen. Extern samverkan kan ske med skolor, barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och polisen

Kommunicering

IVO har kommunicerat underlaget till beslutet med nämnden.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Agneta Krantz. I den slutliga handläggningen har inspektörerna Annika Westerbom och Ulrika Holfelt deltagit. Inspektör Eva Stoor Karlberg har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Agneta Krantz

Eva Stoor Karlberg

Kopia till:

Socialnämnden i Stockholms stad